

**REPUBLIKA SRPSKA
VLADA**

**E
PRIJEDLOG
(po hitnom postupku)**

**ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA
O INSPEKCIJAMA REPUBLIKE SRPSKE**

Banja Luka, decembar 2025. godine

**Prijedlog
(po hitnom postupku)**

**ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA
O INSPEKCIJAMA REPUBLIKE SRPSKE**

Član 1.

U članu 11. Zakona o inspekcijama Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 18/20) stav 4. mijenja se i glasi:

„(4) Inspektor u jedinicama lokalne samouprave obavezan je da kontinuirano prati stanje iz svoje oblasti, blagovremeno preduzima mjere i radnje iz svoje nadležnosti i da redovno podnosi Inspektoratu sedmične planove rada i izvještaje o izvršenju plana, kao i mjesečne izvještaje o radu, na način i u rokovima koje odredi glavni inspektor.“

Stav 5. briše se.

Član 2.

U članu 27. riječi: „Inspektor za prosvjetu i sport“ zamjenjuju se riječima: „Inspektor za prosvjetu, kulturu i sport“.

Član 3.

Poslije člana 28. dodaje se novi član 28a. koji glasi:

„Član 28a.

Inspektor za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti obavlja inspeksijski nadzor u vezi sa pridržavanjem propisa koji se odnose na sprečavanje pranja novca i finansiranje terorističkih aktivnosti, inspeksijski nadzor u vezi sa pridržavanjem propisa iz oblasti ograničavanja raspolaganja imovinom i primjene ciljanih finansijskih sankcija, kao i u drugim upravnim područjima kada je to određeno posebnim propisom.“

Član 4.

U članu 35. u stavu 2. riječi: „bez odlaganja“ brišu se.

Član 5.

U članu 38. u tački 10) poslije riječi: „robe“ dodaju se zapeta i nova tačka 11) koja glasi:

„11) uzme izjavu od korisnika usluge, odnosno kupca robe“.

Član 6.

U članu 41. stav 4. mijenja se i glasi:

„(4) Ako inspektor tokom vršenja inspeksijskog nadzora utvrdi da je subjekat nadzora angažovao privredno društvo ili preduzetnika koji nije registrovan na teritoriji Republike

Srpske ili nema odgovarajuću saglasnost, dozvolu, licencu ili drugo ovlašćenje za obavljanje djelatnosti na teritoriji Republike Srpske, a postoje nepravilnosti, preduzima mjere i radnje propisane zakonom protiv angažovanog privrednog subjekta ukoliko je dostupan, a ukoliko nije dostupan, preduzima mjere i radnje propisane zakonom protiv subjekta nadzora.“

Član 7.

U članu 44. poslije stav 2. dodaje se novi stav 3. koji glasi:

„(3) S ciljem pravilnog i potpunog utvrđivanja činjeničnog stanja, lice za koje se utvrdi da je korisnik usluge, odnosno kupac robe dužno je odazvati se pozivu inspektora i dati izjavu na okolnosti korištenja usluge neregistrovanog privrednog subjekta.“

Član 8.

U članu 49. poslije stava 2. dodaje se novi stav 3. koji glasi:

„(3) Izuzetno od stava 1. ovog člana, inspektor određuje duži rok za dostavljanje ili pripremanje tačnih i potpunih podataka, obavještenja i drugih materijala koji su potrebni za obavljanje inspeksijskog nadzora ukoliko je za njihovo prikupljanje potreban duži rok.“

Član 9.

U članu 50. poslije stava 5. dodaje se novi stav 6. koji glasi:

„(6) Inspektor mjere i radnje za koje je ovlašćen ovim ili drugim zakonom može preduzeti na osnovu informacija koje dobije od drugih organa (policije, granične policije, inspekcija drugog entiteta, drugog javnog preduzeća i sl.) ukoliko je to rezultat neposrednog opažanja tih organa konstatovan zapisnički ili zabilježkom u spisu.“

Član 10.

U članu 65. poslije stava 2. dodaje se novi stav 3. koji glasi:

„(3) U postupku odlučivanja o prijedlogu za odlaganje izvršenja rješenja inspektor je dužan dostaviti pisano izjašnjenje o tome.“

Član 11.

U članu 79. poslije stava 5. dodaje se novi stav 6. koji glasi:

„(6) Novčanom kaznom od 200 KM do 600 KM kazniće se fizičko lice za koje se utvrdi da je korisnik usluge, odnosno kupac robe neregistrovanog privrednog subjekta, a koje se ne odazove pozivu inspektora radi davanja izjave na okolnosti korištenja usluge, odnosno kupovine robe (član 44. stav 3).“

Član 12.

Član 85. mijenja se i glasi:

„Jedinice lokalne samouprave dužne su da do 1. januara 2027. godine obezbijede pretpostavke za rad u jedinstvenom inspeksijskom informacionom sistemu.“

Član 13.

U članu 86. u stavu 2. tačka 1) briše se.

Dosadašnje t. 2), 3), 4), 5), 6), 7) i 8) postaju t. 1), 2), 3), 4), 5), 6) i 7).

Član 14.

Do osnivanja sektora iz člana 28a. ovog zakona, poslove iz navedenih oblasti će obavljati tržišni inspektor.

Član 15.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

Broj:
Datum:

PREDSJEDNIK
NARODNE SKUPŠTINE

Nenad Stevandić

OBRAZLOŽENJE
PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O
INSPEKCIJAMA REPUBLIKE SRPSKE

(po hitnom postupku)

I USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u Amandmanu XXXII tačka 10) na član 68. Ustava Republike Srpske, prema kojem Republika, između ostalog, uređuje i obezbjeđuje organizaciju, nadležnosti i rad državnih organa i u članu 70. stav 1. tačka 2. Ustava Republike Srpske, prema kojem Narodna skupština Republike Srpske donosi zakone, druge propise i opšte akte.

II USKLADENOST SA USTAVOM, PRAVNIM SISTEMOM I PRAVILIMA ZA IZRADU ZAKONA I DRUGIH PROPISA REPUBLIKE SRPSKE

Prema Mišljenju Republičkog sekretarijata za zakonodavstvo, broj: 22.02-020-3107/25 od 3. decembra 2025. godine, ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u Amandmanu XXXII tačka 10) na član 68. Ustava Republike Srpske, prema kojem Republika, između ostalog, uređuje i obezbjeđuje organizaciju, nadležnosti i rad državnih organa, kao i u članu 70. stav 1. tačka 2. Ustava Republike Srpske, prema kojem Narodna skupština Republike Srpske donosi zakone, druge propise i opšte akte.

Izmjenama i dopunama ovog zakona detaljnije se propisuju nadležnosti inspektora u jedinicama lokalne samouprave, proširuju nadležnosti inspektora za prosvjetu, kulturu i sport, definiše se nova vrsta inspekcijskog nadzora – inspektor za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, te se koriguju zakonske odredbe koje se odnose na nadležnosti, prava i dužnosti inspektora u postupku vršenja inspekcijskog nadzora. Takođe, ovim zakonom propisuju se novčane kazne u okviru kaznenih odredaba za fizičko lice za koje se utvrdi da je korisnik usluge, odnosno kupac robe neregistrovanog privrednog subjekta, a koje se ne odazove pozivu inspektora radi davanja izjave na okolnosti korištenja usluge, odnosno kupovine robe, te se vrši produženje roka za jedinice lokalne samouprave da do 1. januara 2027. godine obezbijede pretpostavke za rad u jedinstvenom inspekcijskom informacionom sistemu, kao i nomotehnička korekcija unutar člana 86. Zakona i propisuje se da će do osnivanja sektora iz člana 28a. poslove iz navedenih oblasti obavljati tržišni inspektor.

Obrađivač ovog zakona je, u skladu sa članom 41. stav 1. t. 5) i 6) i članom 56. stav 2. Pravila za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 24/14), obrazložio razloge za donošenje, razloge za donošenje po hitnom postupku, kao i razloge za izmjene i dopune Zakona. S tim u vezi, obrađivač navodi da je razlog za donošenje ovog zakona sadržan u činjenici da je Zaključkom Vlade Republike Srpske, broj 04/1-012-2-884/25 od 13. marta 2025. godine, usvojena Informacija o potrebi stvaranja pravnih pretpostavki za sprovođenje Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, sa jasnim opredjeljenjem da se osnuje novi sektor inspekcijskog nadzora za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti. S tim u vezi, potrebno je izmijeniti i dopuniti Zakon o inspekcijama Republike Srpske, koji uređuje postupak inspekcijskog nadzora, kao i same oblasti nadzora, na način da se u nadležnost Inspektorata doda nova oblast nadzora, a to je nadzor nad sprečavanjem pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti. Shodno navedenom, pristupilo se izradi Prijedloga ovog zakona.

Obrazlažući razloge za donošenje Prijedloga ovog zakona po hitnom postupku, obrađivač navodi da je članom 213. Poslovnika Narodne skupštine Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 66/20) propisano da se zakon može, izuzetno, donijeti po hitnom postupku i to u slučaju samo kada se zakonom uređuju pitanja i odnosi nastali usljed okolnosti koje nisu mogle da se predvide, a nedonošenje zakona po hitnom postupku moglo bi da prouzrokuje štetne posljedice po život i zdravlje ljudi, bezbjednost Republike Srpske i rad organa i organizacija, i ako je to u opštem interesu. U prvom kvartalu 2026. godine Odbor eksperata Vijeća Evrope za ocjenu mjera protiv pranja novca i finansiranja terorizma (MONEYVAL) će izvršiti ponovnu evaluaciju usaglašenosti stanja institucija u oblasti sprečavanja pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti sa standardima i preporukama Radne grupe za finansijsko djelovanje (FATF) i MONEYVAL-a. Ukoliko ocjena usaglašenosti bude niska (da li postoje nedostaci u sistemu sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma), Republika Srpska će biti pozicionirana na „sivoj listi“ što povlači posljedice za poslovanje i buduće investicije, kao i saradnju sa drugim međunarodnim organizacijama. Na ovu listu dopijevaju zemlje koje nisu usvojile određene preporuke u vezi sa sprečavanjem pranja novca, borbom protiv terorizma i nelegalnim tokovima novca, što direktno vodi gubitku prilika za razvoj poslovanja, kao i unapređenje evropskih integracija. Iz navedenih razloga ovaj zakon je neophodno donijeti u što kraćem roku, a to podrazumijeva njegovo donošenje po hitnom postupku.

U postupku konsultacija sa obrađivačem, ovaj sekretarijat je dao primjedbe i sugestije koje su se odnosile na preciziranje pojedinih zakonskih odredaba koje su se odnosile na postupak inspekcijskog nadzora, te na pojašnjenja obrazloženja teksta Zakona, što je obrađivač uvažio.

Imajući u vidu da postoji ustavni osnov za donošenje ovog zakona, da je Zakon usaglašen sa Ustavom Republike Srpske, pravnim sistemom i Pravilima za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske, mišljenje je Republičkog sekretarijata za zakonodavstvo da se Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o inspekcijama Republike Srpske, po hitnom postupku, može uputiti u dalju proceduru.

III USKLAĐENOST SA PRAVNIM PORETKOM EVROPSKE UNIJE

Prema Mišljenju Ministarstva za evropske integracije i međunarodnu saradnju, broj: 17.03-020-3170/25 od 12. novembra 2025. godine, utvrđeni su obavezujući sekundarni izvori prava relevantni za predmet uređivanja Prijedloga zakona, zbog čega u Izjavi o usklađenosti stoji ocjena „usklađeno“, u odnosu na relevantne odredbe Regulative (EU) 2024/1624 Evropskog parlamenta i Savjeta od 31. maja 2024. godine, o sprečavanju korištenja finansijskog sistema u svrhu pranja novca ili finansiranja terorizma, u pogledu inspekcijskog nadzora.

IV RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Zakonom o inspekcijama Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 18/20) uređeno je obavljanje inspekcijskog nadzora u okviru inspekcijskog sistema, nadležnost inspekcijskih organa, inspekcijska zvanja i radnopravni status inspektora, ovlašćenja, prava i obaveze inspektora, prava i obaveze subjekata nadzora, način i postupak vršenja inspekcijskog nadzora, odlučivanja po žalbama izjavljenim na rješenje inspektora, izvršenja rješenja inspektora, posebni postupci u inspekcijskom nadzoru, postupak posebne i unutrašnje kontrole, prekršajna odgovornost i druga pitanja značajna za obavljanje inspekcijskog nadzora u skladu sa važećim propisima Republike Srpske. Imajući u vidu da je na Plenarnoj sjednici Komiteta eksperata Vijeća Evrope za ocjenu mjera protiv pranja novca i

finansiranja terorizma (*MONEYVAL*), koja je održana u periodu od 2. do 6. decembra 2024. godine, usvojen Izvještaj za Bosnu i Hercegovinu sa dva neposredna ishoda ocijenjena niskom ocjenom, što ujedno stvara i pretpostavke za eventualno stavljanje Bosne i Hercegovine na „sivu listu“ međunarodnih tijela u ovoj oblasti. Zaključkom Vlade Republike Srpske, broj 04/1-012-2-884/25 od 13. marta 2025. godine, usvojena je Informacija o potrebi stvaranja pravnih pretpostavki za sprovođenje Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti sa jasnim opredjeljenjem da se osnuje novi sektor inspekcijuskog nadzora za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti. S obzirom na to da je odredbom člana 102. Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti („Službeni list Bosne i Hercegovine“, broj 13/24) propisano da će svi drugi propisi kojima se uređuje materija u vezi s ovim zakonom biti usklađeni s ovim zakonom u roku od godinu dana od dana njegovog stupanja na snagu, te da je Republička uprava za inspekcije poslove nadležna kao kontrolni organ koji će sprovođiti nadzor nad poštovanjem Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, potrebno je izvršiti određene izmjene propisa kojima se uređuju poslovi inspekcijuskog nadzora i nadležnosti ovog organa. U vezi sa normativnopravnim okvirom, prvenstveno je potrebno izmijeniti Zakon o inspekcijama Republike Srpske, koji uređuje postupak inspekcijuskog nadzora, kao i same oblasti nadzora, na način da se u nadležnost Inspektorata doda nova oblast nadzora, a to je nadzor nad sprečavanjem pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti. Shodno navedenom, pristupilo se izradi Prijedloga ovog zakona.

V RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Članom 213. Poslovnika Narodne skupštine Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 66/20) data je mogućnost, izuzetno, za donošenje zakona po hitnom postupku u slučaju kada se zakonom uređuju pitanja i odnosi nastali usljed okolnosti koje se nisu mogle predvidjeti, a nedonošenje zakona po hitnom postupku bi moglo prouzrokovati štetne posljedice po život i zdravlje ljudi, bezbjednost Republike i rad organa i organizacija i ako je to u opštem interesu.

U prvom kvartalu 2026. godine Odbor eksperata Vijeća Evrope za ocjenu mjera protiv pranja novca i finansiranja terorizma (*MONEYVAL*) će izvršiti ponovnu evaluaciju usaglašenosti stanja institucija u oblasti sprečavanja pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti sa standardima i preporukama Radne grupe za finansijsko djelovanje (FATF) i *MONEYVAL-a*. Ukoliko ocjena usaglašenosti bude niska (da li postoje nedostaci u sistemu sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma), Republika Srpska će biti pozicionirana na „sivoj listi“ što povlači posljedice za poslovanje i buduće investicije, kao i saradnju sa drugim međunarodnim organizacijama. Na ovu listu dopijevaju zemlje koje nisu usvojile određene preporuke u vezi sa sprečavanjem pranja novca, borbom protiv terorizma i nelegalnim tokovima novca, što direktno vodi gubitku prilika za razvoj poslovanja, kao i unapređenje evropskih integracija.

Iz gore navedenih razloga, ovaj zakon je neophodno donijeti u što kraćem roku, a to podrazumijeva njegovo donošenje po hitnom postupku.

VI OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

Članom 1. Prijedloga zakona je izvršena izmjena člana 11. važećeg Zakona, na način da je propisano da je inspektor u jedinicama lokalne samouprave obavezan kontinuirano pratiti stanje iz svoje oblasti, blagovremeno preduzimati mjere i radnje iz svoje nadležnosti, da redovno podnosi Inspektoratu sedmične planove rada i izvještaje o izvršenju plana, kao i mjesečne izvještaje o radu, na način i u rokovima koje odredi glavni inspektor. Imajući u vidu

činjenicu da se radi o devet različitih inspekcijskih zvanja koji poslovi su povjereni jedinicama lokalne samouprave, to je nemoguće jedinstvenim aktom propisati način podnošenja planova rada, način izvršenja planova, kao i mjesečne izvještaje o radu, zbog čega je propisano da će o istom, u zavisnosti od sektora nadzora, odlučiti glavni republički inspektor za odnosnu oblast nadzora.

Članom 2. Prijedloga zakona je izvršena izmjena člana 27. važećeg Zakona, u pogledu zvanja inspektora za za prosvjetu, kulturu i sport, te su na ovaj način obuhvaćene sve vrste inspekcijskog nadzora iz oblasti obrazovanja, kulture i sporta.

Članom 3. Prijedloga zakona je izvršena dopuna Zakona na način da je dodat novi član 28a. kojim su propisane oblasti nadzora u vezi sa novim inspekcijskim zvanjem „inspektor za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti“, a odnose se na propise kojim se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, inspekcijski nadzor u vezi sa pridržavanjem propisa iz oblasti ograničavanja raspolaganja imovinom i primjene ciljanih finansijskih sankcija, te u drugim upravnim područjima kada je to određeno posebnim propisom.

Članom 4. Prijedloga zakona je izvršena izmjena člana 35. važećeg Zakona, na način da je u stavu 2. predmetnog člana propisano da će inspektor postupiti po predstavkama fizičkih lica, privrednih društava, preduzetnika, javnih preduzeća, ustanova, agencija, udruženja i drugih pravnih lica koje se odnose na povredu propisa iz njegove nadležnosti, izvrši inspekcijski nadzor, a o utvrđenom činjeničnom stanju i preduzetim mjerama, pisanim putem, obavijesti podnosioca predstavke u roku od 30 dana od dana prijema predstavke.

Članom 5. Prijedloga zakona je u članu 38. važećeg Zakona, dodato novo ovlaštenje inspektora da od korisnika, odnosno kupca robe uzme izjavu, radi pravilnog i potpunog utvrđivanja činjeničnog stanja, ukoliko okolnosti slučaja takvu izjavu zahtijevaju.

Članom 6. Prijedloga zakona je izvršena izmjena člana 41. važećeg Zakona, na način da je izmijenjen stav 4. predmetnog člana, na način da se propisuje da će inspektor, ukoliko tokom vršenja inspekcijskog nadzora utvrdi da je subjekat nadzora angažovao privredno društvo ili preduzetnika koji nije registrovan na teritoriji Republike Srpske ili nema odgovarajuću saglasnost, dozvolu, licencu ili drugo ovlaštenje za obavljanje djelatnosti na teritoriji Republike Srpske, a postoje nepravilnosti, preduzima mjere i radnje propisane zakonom protiv angažovanog privrednog subjekta ukoliko je dostupan, a ukoliko nije dostupan, preduzima mjere i radnje propisane zakonom protiv subjekta nadzora. Na ovaj način je potrebno spriječiti zloupotrebe domaćih privrednih subjekata i isključiti angažovanje privrednih subjekata koji nisu registrovani na teritoriji Republike Srpske, ukoliko za takvu registraciju postoji zakonska obaveza.

Članom 7. Prijedloga zakona je izvršena dopuna člana 44. važećeg Zakona, na način da je propisano da je korisnik usluge, odnosno kupac robe dužan odazvati se pozivu inspektora i dati izjavu na okolnosti korištenja usluge neregistrovanog privrednog subjekta u cilju pravilnog i potpunog utvrđivanja činjeničnog stanja.

Članom 8. Prijedloga zakona je izvršena dopuna člana 49. važećeg Zakona, na način da je pored osnovnog pravila da inspektor može naložiti subjektu nadzora da u roku, koji ne može biti duži od 15 dana, pripremi ili dostavi tačne i potpune podatke, obavještenja i druge materijale koji su mu potrebni za obavljanje inspekcijskog nadzora, propisan i izuzetak da se odredi duži rok za dostavljanje ili pripremanje tačnih i potpunih podataka, obavještenja i drugih materijala koji su potrebni za obavljanje inspekcijskog nadzora, ukoliko je za njihovo prikupljanje potreban duži rok, budući da takvih situacija ima dosta, a do sada nije bilo jasnog zakonskog uporišta.

Članom 9. Prijedloga zakona je izvršena dopuna člana 50. važećeg Zakona, na način da je propisano da inspektor mjere i radnje za koje je ovlašćen ovim ili drugim zakonom, može preduzeti na osnovu informacija koje dobije od drugih organa (policije, granične

policije, inspekcija drugog entiteta, drugog javnog preduzeća i sl.) ukoliko je to rezultat neposrednog opažanja tih organa konstatovan zapisnički ili zabilješkom u spisu. Veliki broj inspekcijskih kontrola se zasniva upravo na informacijama koje su rezultat neposrednog opažanja drugih organa (npr. JPŠ „Šume Republike Srpske“) od kojih kreće inspekcijski nadzor.

Članom 10. Prijedloga zakona je izvršena dopuna člana 65. važećeg Zakona, na način da je propisana obaveza za inspektora da u postupku odlučivanja o prijedlogu za odlaganje izvršenja rješenja dostavi izjašnjenje, budući da o prijedlogu za odlaganje izvršenja odlučuje direktor Inspektorata (uključujući i prijedloge koji se odnose na odlaganje rješenja inspektora jedinica lokalne samouprave).

Članom 11. Prijedloga zakona je izvršena dopuna člana 79. važećeg Zakona, tako što je propisana novčana kazna od 200 KM do 600 KM fizičko lice za koje se utvrdi da je korisnik usluge, odnosno kupac robe neregistrovanog privrednog subjekta, a koje se ne odazove pozivu inspektora radi davanja izjave na okolnosti korištenja usluge, odnosno kupovine robe.

Članom 12. Prijedloga zakona je izvršena izmjena člana 85. važećeg Zakona, tako što je jedinicama lokalne samouprave ostavljen novi prelazni period da do 1. januara 2027. godine obezbijede pretpostavke za rad u jedinstvenom inspekcijskom informacionom sistemu.

Članom 13. Prijedloga zakona u članu 86. u stavu 2. izvršena je nomotehnička korekcija jer je ovu odredbu bilo neophodno uskladiti sa izmjenom izvršenom u članu 11. važećeg teksta Zakona.

Članom 14. Prijedloga zakona je kroz prelaznu odredbu propisano da će do osnivanja sektora iz člana 28a. ovog zakona, poslove iz navedenih oblasti obavljati tržišni inspektor.

Članom 15. Prijedloga zakona je propisano stupanje na snagu ovog zakona.

VII FINANSIJSKA SREDSTVA I EKONOMSKA OPRAVDANOST DONOŠENJA ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona je potrebno obezbijediti novčana sredstva za osnivanje novog sektora inspekcijskog nadzora za sprovođenje Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, što će ovaj organ blagovremeno planirati kroz odgovarajući budžetski zahtjev. Riječ je o iznosu od dodatnih 872.195 KM. Napominjemo da je Budžetskim zahtjevom za period 2025–2027. godine traženi iznos iskazan sa adekvatnim obrazloženjem navedenih stavki. Ovaj organ bi nakon regulisanja svih normativnopravnih pretpostavki, do obezbjeđivanja novčanih sredstava, u početku vršio popunjavanje radnih mjesta u skladu sa raspoloživim novčanim sredstvima, uz mogućnost da se unutar institucije putem internog oglasa izvrši popunjavanje radnih mjesta, što neće uticati na povećanje izdataka po osnovu ličnih primanja i materijalno-finansijskih troškova, osim prijema pomoćnika direktora – glavnog republičkog inspektora za odnosnu oblast.

ZAKONA O INSPEKCIJAMA REPUBLIKE SRPSKE
(Tekst predloženih izmjena i dopuna ugrađenih u tekst Zakona)

Član 11.

(1) Inspektorat vrši nadzor nad radom inspektora u jedinici lokalne samouprave.

(2) Kada pojedine inspekcijske poslove vrše inspektori u jedinici lokalne samouprave, Inspektorat prema tim inspektorima ima, osim opštih ovlašćenja u nadzoru propisanih zakonom kojim se uređuju pitanja od značaja za osnivanje, organizaciju i rad republičkih organa uprave, pravo i dužnost da:

1) oduzme saglasnost inspektorima za kojeg se u vršenju nadzora nad radom utvrdi da poslove ne obavlja blagovremeno, stručno, zakonito i savjesno,

2) organizuje zajedničke inspekcijske kontrole sa inspektorima Inspektorata, kada to potrebe zahtijevaju,

3) po pravu nadzora poništi ili ukine rješenje inspektora,

4) traži izvještaje, podatke i obavještenja o izvršenju povjerenih poslova nadzora.

(3) Radi unapređivanja koordinacije rada inspekcija i efikasnosti inspekcijskog nadzora, Inspektorat posredstvom glavnog republičkog inspektora donosi operativne planove rada republičkih inspektora, a inspektori u jedinicama lokalne samouprave usaglašavaju operativne planove rada sa Inspektoratom.

(4) Inspektor u jedinicama lokalne samouprave obavezan je da kontinuirano prati stanje iz svoje oblasti, blagovremeno preduzima mjere i radnje iz svoje nadležnosti i da redovno podnosi Inspektoratu sedmične planove rada i izvještaje o izvršenju plana, kao i mjesečne izvještaje o radu, na način i u rokovima koje odredi glavni inspektor.

Član 27.

Inspektor za prosvjetu, kulturu i sport obavlja inspekcijski nadzor u vezi sa pridržavanjem propisa koji se odnose na predškolsko, osnovno, srednje, visoko obrazovanje i obrazovanje odraslih, učenički i studentski standard, kulturu i djelatnosti iz oblasti kulture i sporta i u drugim upravnim područjima kada je to određeno posebnim propisom.

Član 28.

Inspektor za zaštitu od požara obavlja inspekcijski nadzor u vezi sa pridržavanjem propisa koji se odnose na zaštitu od požara, eksplozivne materije, zapaljive tečnosti i gasove, kao i ostale opasne materije i u drugim upravnim područjima kada je to određeno posebnim propisom.

Član 28a.

Inspektor za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti obavlja inspekcijski nadzor u vezi sa pridržavanjem propisa koji se odnose na sprečavanje pranja novca i finansiranje terorističkih aktivnosti, inspekcijski nadzor u vezi sa pridržavanjem propisa iz oblasti ograničavanja raspolaganja imovinom i primjene ciljanih finansijskih sankcija, kao i u drugim upravnim područjima kada je to određeno posebnim propisom.

Član 35.

- (1) Postupak inspekcijskog nadzora inspektor pokreće i vodi po službenoj dužnosti.
- (2) Inspektor je obavezan da postupi po predstavkama fizičkih lica, privrednih društava, preduzetnika, javnih preduzeća, ustanova, agencija, udruženja i drugih pravnih lica koje se odnose na povredu propisa iz njegove nadležnosti, izvrši inspekcijski nadzor, a o utvrđenom činjeničnom stanju i preduzetim mjerama, pisanim putem, obavijesti podnosioca predstavke u roku od 30 dana od dana prijema predstavke.
- (3) Ako podnosilac predstavke ponovi predstavku koja u odnosu na prethodno podnesenu ne sadrži nove činjenice, okolnosti ili dokaze u odnosu na one koje su već utvrđene, podnosilac predstavke se obavještava da je postupljeno po predstavci.
- (4) Inspektor je obavezan da u obavljanju inspekcijskog nadzora čuva identitet podnosioca predstavke, osim ako se inspekcijska kontrola ne može obaviti bez upoznavanja subjekta nadzora sa identitetom podnosioca predstavke.
- (5) Inspektor je obavezan da čuva lične, komercijalne i druge podatke koji su pod određenom zaštitom, a do kojih dođe prilikom vršenja inspekcijskog nadzora.
- (6) Izuzetno od stava 2. ovog člana, ako se radi o povredi prava iz radnog odnosa, inspektor je obavezan da o utvrđenom činjeničnom stanju i preduzetim mjerama, pisanim putem, obavijesti i sindikat u roku od 30 dana od dana prijema predstavke.

Član 38.

U postupku inspekcijskog nadzora inspektor ima pravo i dužnost da:

- 1) zatraži i pregleda isprave na osnovu kojih se može utvrditi identitet lica koje je subjekat nadzora i lica koje je zatečeno u postupku nadzora,
- 2) uzme izjavu od odgovornog lica subjekata nadzora, kao i od lica zatečenih prilikom nadzora,
- 3) pregleda i dokumentuje objekte, stambene i poslovne prostorije i prostore, luke, zemljište, privremena gradilišta i izvođenja radova, postrojenja, uređaje i opremu, vozila, sredstva rada i druge predmete, predmete koji se stavljaju u promet, robu u prometu, obavljanje djelatnosti, poslovne knjige i registre, kompjuterske programe, podatke, audio i video zapise, opšte i pojedinačne akte, evidencije, ugovore, javne isprave i drugu dokumentaciju koja omogućava uvid u postupanje subjekta nadzora i pravilno primjenjivanje propisa,
- 4) uzima uzorke robe, drugih predmeta i materija koji su potrebni za utvrđivanje činjeničnog stanja,
- 5) nalaže mjerenja i ispitivanja koje obavlja ovlašćena stručna organizacija,
- 6) preduzima ili nalaže preduzimanje odgovarajućih mjera i radnji, odnosno zabrani vršenje određenih radnji s ciljem potpunijeg utvrđivanja činjeničnog stanja,
- 7) privremeno oduzme dokumentaciju, predmete, robu ili druge stvari,
- 8) preduzme druge mjere i radnje za koje je ovlašćen zakonom ili drugim propisom,
- 9) ponudi robu oduzetu u postupku nadzora subjektu nadzora radi otkupa,
- 10) naloži subjektu nadzora uništavanje oduzete robe,
- 11) uzme izjavu od korisnika usluge, odnosno kupca robe.**

Član 41.

- (1) Subjekt nadzora je stranka u postupku inspekcijskog nadzora.
- (2) Druga lica nemaju svojstvo stranke u postupku inspekcijskog nadzora.

(3) Subjekt nadzora ima pravo da daje primjedbe na postupanje inspektora u toku inspekcijskog nadzora i na tačnost utvrđenog činjeničnog stanja.

(4) Ako inspektor tokom vršenja inspekcijskog nadzora utvrdi da je subjekt nadzora angažovao privredno društvo ili preduzetnika koji nije registrovan na teritoriji Republike Srpske ili nema odgovarajuću saglasnost, dozvolu, licencu ili drugo ovlašćenje za obavljanje djelatnosti na teritoriji Republike Srpske, a postoje nepravilnosti, preduzima mjere i radnje propisane zakonom protiv angažovanog privrednog subjekta ukoliko je dostupan, a ukoliko nije dostupan, preduzima mjere i radnje propisane zakonom protiv subjekta nadzora.

Član 44.

(1) Lice koje nije subjekt nadzora obavezno je da dozvoli vršenje inspekcijskog pregleda kada postoji osnovana sumnja da se u njegovim objektima nalaze predmeti koji su u vezi sa inspekcijskim nadzorom.

(2) Ako lice iz stava 1. ovog člana ne dozvoli vršenje inspekcijskog pregleda, prema njemu se primjenjuju ovlašćenja koja inspektor u inspekcijskom nadzoru ima prema subjektu nadzora.

(3) S ciljem pravilnog i potpunog utvrđivanja činjeničnog stanja, lice za koje se utvrdi da je korisnik usluge, odnosno kupac robe dužno je odazvati se pozivu inspektora i dati izjavu na okolnosti korištenja usluge neregistrovanog privrednog subjekta.

Član 49.

(1) Inspektor može naložiti subjektu nadzora da u roku, koji ne može biti duži od 15 dana, pripremi ili dostavi tačne i potpune podatke, obavještenja i druge materijale koji su mu potrebni za obavljanje inspekcijskog nadzora.

(2) Ako subjekt nadzora ne postupi u skladu sa stavom 1. ovog člana, smatra se da onemogućava obavljanje inspekcijskog nadzora.

(3) Izuzetno od stava 1. ovog člana, inspektor određuje duži rok za dostavljanje ili pripremanje tačnih i potpunih podataka, obavještenja i drugih materijala koji su potrebni za obavljanje inspekcijskog nadzora ukoliko je za njihovo prikupljanje potreban duži rok.

Član 50.

(1) Inspektor sačinjava zapisnik o inspekcijskom pregledu na mjestu vršenja inspekcijskog pregleda tokom neposrednog inspekcijskog nadzora.

(2) Izuzetno od stava 1. ovog člana, kad zbog obima i složenosti inspekcijskog nadzora, njegove prirode i okolnosti nije moguće sačiniti zapisnik u toku inspekcijskog pregleda, zapisnik se sačinjava u službenim prostorijama organa, u roku od tri dana od dana izvršenog pregleda.

(3) Inspektor sačinjava zapisnik o inspekcijskom pregledu u službenim prostorijama kada se radi o posrednom inspekcijskom nadzoru, u skladu sa članom 45. tačka 2) ovog zakona.

(4) Zapisnik o inspekcijskom pregledu sadrži i poziv subjektu nadzora da utvrđenu nepravilnost otkloni odmah ili u određenom kraćem roku ako priroda nepravilnosti to dozvoljava.

(5) U slučaju otklanjanja nepravilnosti iz stava 4. ovog člana, inspektor neće donositi rješenje kojim nalaže otklanjanje nepravilnosti.

(6) Inspektor mjere i radnje za koje je ovlašten ovim ili drugim zakonom, može preduzeti na osnovu informacija koje dobije od drugih organa (policije, granične policije, inspekcija drugog entiteta, drugog javnog preduzeća i sl.) ukoliko je to rezultat neposrednog opažanja tih organa, konstatovan zapisnički ili zabilježkom u spisu.

Član 65.

(1) Na pismeni prijedlog izvršenika može se u opravdanim slučajevima dozvoliti odlaganje prinudnog izvršenja rješenja, osim ako zakonom ili drugim propisom nije isključena mogućnost odlaganja izvršenja mjere naložene rješenjem i ako se to ne protivi javnom interesu.

(2) O prijedlogu iz stava 1. ovog člana odlučuje isti organ i po istom postupku kako je propisano članom 62. ovog zakona.

(3) U postupku odlučivanja o prijedlogu za odlaganje izvršenja rješenja inspektor je dužan dostaviti pisano izjašnjenje o tome.

Član 79.

(1) Novčanom kaznom od 2.000 KM do 6.000 KM kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

1) inspektoru ne dozvoli ili ne omogući vršenje inspekcijskog pregleda, ili ne pruži obavještenja i ne stavi na uvid isprave, odnosno podatke koji su potrebni za vršenje pregleda, ne obezbijedi uslove neophodne za nesmetan rad i utvrđivanje činjeničnog stanja (član 42. stav 1),

2) ne postupi po nalogu inspektora koji je dat tokom vršenja inspekcijskog pregleda (član 42. stav 3),

3) onemogući vršenje inspekcijskog pregleda, tako da i uprkos dostavljenom pozivu ne prisustvuje vršenju inspekcijskog pregleda ili ne obezbijedi prisustvo drugog lica u inspekcijskom pregledu (član 47),

4) ne postupi po nalogu inspektora da, u roku koji mu inspektor odredi, pripremi ili dostavi tačne i potpune podatke, obavještenja i druge materijale koji su potrebni za obavljanje inspekcijskog nadzora (član 49).

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i preduzetnik, odgovorno lice u pravnom licu, odnosno odgovorno lice u republičkom organu uprave i organu jedinice lokalne samouprave novčanom kaznom od 1.000 KM do 3.000 KM.

(3) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i fizičko lice novčanom kaznom od 800 KM do 2.400 KM.

(4) Novčanom kaznom od 100 KM do 300 KM kazniće se fizičko lice koje na zahtjev inspektora ne stavi na uvid isprave kojim se može utvrditi njegov identitet (lična karta, pasoš i slično), (član 38. tačka 1).

(5) Novčanom kaznom od 200 KM do 600 KM kazniće se fizičko lice koje ne dozvoli vršenje inspekcijskog pregleda kada postoji osnovana sumnja da se u njegovim objektima nalaze predmeti koji su u vezi sa inspekcijskim pregledom (član 44. stav 1).

(6) Novčanom kaznom od 200 KM do 600 KM kazniće se fizičko lice za koje se utvrdi da je korisnik usluge, odnosno kupac robe neregistrovanog privrednog subjekta, a koje se ne odazove pozivu inspektora radi davanja izjave na okolnosti korištenja usluge, odnosno kupovine robe (član 44. stav 3).

Član 85.

Jedinice lokalne samouprave dužne su da do 1. januara 2027. godine obezbijede pretpostavke za rad u jedinstvenom inspekcijskom informacionom sistemu.

Član 86.

(1) Vlada će u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti sljedeće podzakonske akte:

1) Uredbu o sadržaju, obliku i izgledu službene legitimacije i značke inspektora (član 33. stav 2),

2) Uredbu o načinu uskladištenja, čuvanja i raspolaganja robom oduzetom u postupku inspekcijskog nadzora (član 75. stav 15).

(2) Direktor Inspektorata će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti sljedeće podzakonske akte:

1) Pravilnik o vrstama stručne spreme za određeno inspekcijsko zvanje, odnosno određenu oblast nadzora (član 30. stav 6),

2) Pravilnik o izgledu i načinu korišćenja službenih uniformi (član 34. stav 2),

3) Uputstvo o sadržaju i načinu korišćenja jedinstvenog inspekcijskog informacionog sistema (član 37. stav 3),

4) Pravilnik o posebnoj i unutrašnjoj kontroli (član 40. stav 6),

5) Pravilnik o vođenju evidencija o izvršenim inspekcijskim pregledima (član 53. stav 3),

6) Pravilnik o postupku uzimanja uzoraka, njihovog čuvanja, način dostavljanja stručnim laboratorijama i troškova postupka uzorkovanja (član 73. stav 3),

7) Pravilnik o načinu obilježavanja mjera zabrane izrečenih u postupku inspekcijskog nadzora (član 74. stav 2).